

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 14

05.02.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-3) აბაშა-გალმა კოდორი-გულეისკირი-ჯაპანას ავტომაგისტრალის მე-14 კილომეტრზე მდ. რიონზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: აბაშის მუნიციპალიტეტი სოფ. გალმა კოდორის მიმდებარე ტერიტორია

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 26.11.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გამა კონსალტინგი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ წარმოდგენილია „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-3) აბაშა-გალმა კოდორი-გულეისკირი-ჯაპანას ავტომაგისტრალის მე-14 კილომეტრზე მე. რიონზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს აბაშის მუნიციპალიტეტში, სოფ. გალმა კოდორის მიმდებარე ტერიტორიაზე, სადაც დაგეგმილია მდ. რიონზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა. საპროექტო ტერიტორია მოშორებულია საცხოვრებელი ზონებიდან, ტერიტორიის ჩრდილო აღმოსავლეთით 4200 მ მანძილზე მდებარეობს სოფ. სუჯუნა და 5200 მ მანძილზე სოფ. პირველი ეწერი, 7000 მ მანძილზე სოფ. გალმა კოდორი. საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ წარმოდგენილია სახნავ-სათესი მიწები, კერძოდ: საკადასტრო მონაცემების მიხედვით პროექტის გავლენის ზონაში ექცევა კერძო მფლობელობაში არსებული 4 სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთი. არსებულ საავტომობილო გზასა და სახნავ-სათეს მიწებს შორის განთავსებულია ქარსაცავი ზოლი, რომელიც მოექცევა პროექტის ზემოქმედების ქვეშ.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად არსებული ხიდის ვიზუალური დათვალიერებით და გამოკვლევით მიღებული შედეგების მიხედვით ვარგისია შემდგომი გამოყენებისათვის, თუმცა ხიდი საერთო ჯამში არაადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია და საჭიროებს მოდერნიზაციას. იქიდან გამომდინარე, რომ არსებული ხიდი არაადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია, პროექტით გათვალისწინებულია არსებული სახიდე გადასასვლელის მიმდებარედ ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა.

საპროექტო ხიდის სიგრძე შეადგენს 470,1 მეტრს, სქემით 14X33 მ, ხოლო გაბარიტი 1+9+1 მ. მდინარის მარცხენა ნაპირთან საპროექტო ხიდი არსებულთან მიმართებაში დაგრძელებული იქნება 102 მეტრით. ხიდის მალეობის რაოდენობა იქნება 14 ერთეული. შუალედური ბურჯების საძირკველად გეოლოგიური პირობებიდან გამომდინარე პროექტით გათვალისწინებულია ხიმინჯ-გარსები, აგრეთვე განაპირა ბურჯების საძირკველად ასევე გათვალისწინებულია ხიმინჯ-გარსები. მშენებლობის ეტაპი არ ითვალისწინებს სატრანსპორტო გზაზე მოძრაობის შეწყვეტას. მშენებლობის ეტაპზე მოძრაობის უზრუნველსაყოფად გამოყენებული იქნება არსებული ხიდი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად საპროექტო ხიდის სამშენებლო სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო იქნება სამშენებლო ბანაკის მოწყობა, სადაც განთავსდება სამშენებლო მასალა და სხვა სამშენებლო ინფრასტრუქტურა, მათ შორის შესაძლებელია იყოს ბეტონის კვანძი და ასფალტის ქარხანა. სამშენებლო ინფრასტრუქტურის სახეობა და რაოდენობა განისაზღვრება მშენებელი კონტრაქტორის მიერ. წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიის შერჩევისას გათვალისწინებული იქნება ისეთი ფაქტორები როგორც არის: ზედაპირული წყლის ობიექტებიდან დაცილება, ტერიტორიის ნაყოფიერი ნიადაგის საფარის მდგომარეობა, ბანაკის მოწყობა სამშენებლო უბნების სიახლოვეს, ადვილად მისადგომ ტერიტორიაზე, მცენარეული საფარის თვალსაზრისით ნაკლებად ღირებული ტერიტორიის გამოყენება.

სამშენებლო მასალები, ხიდის კონსტრუქციული ნაწილები, ქვიშა ხრეში და სხვა შესაძლებელია შემოტანილ იქნეს მუნიციპალიტეტში არსებული კერძო იურიდიული პირების საწარმოებიდან.

სახიდე გადასასვლელის სამშენებლო პროცესი მოიცავს სხვადასხვა ტიპის საქმიანობას, კერძოდ: მიწის სამუშაოებს, სატვირთო მანქანებით ვაკისის მოწყობის უბანზე ინერტული მასალის შემოტანას, ფენების პროფილირებას ვაკისის ფორმირებისთვის და დატკეპნას, გრუნტის მოჭრის უბნებზე მიწის მოხსნას საჭირო ნიშნულამდე და დატკეპნას მძიმე ტექნიკით, ზედაპირული ფენის მოწყობის შემდეგ (ქვიშა, ასფალტი, ლორღი, ბეტონი და სხვა) გზის მოწყობას და მარკირების უზრუნველყოფას, რეკულტივაციის სამუშაოებს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში წყალი გამოყენებული იქნება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ სამშენებლო ბანაკში დაიგეგმა ბეტონის კვანძის ან სხვა ობიექტის განთავსება შესაძლებელია ასევე საჭირო იყოს ტექნიკური წყალმომარაგება, რომელიც შესაძლებელია განხორციელდეს მდ. რიონიდან. სასმელად გამოყენებული იქნება ბუტილირებული წყლის გამოყენება.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად სამშენებლო სამუშაოებზე დასაქმებული პერსონალის რაოდენობა, აგრეთვე სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობა იქნება გზმ-ს ეტაპზე წარმოდგენილი.

წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის მიხედვით, გარდა მდინარის ეროზიული მოქმედებისა, არ აღინიშნება სხვა რაიმე ისეთი გეოლოგიური მოვლენა ან პროცესი, რომელიც ხელს შეუშლის სახიდე გადასასვლელის მშენებლობას ან მის ექსპლუატაციის პროცესს. გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ მდ. რიონის ადიდების დროს არ გამოირიცხება

მისი დონის მნიშვნელოვანი აწევა და პირველ ტერასაზე წყლის გადასვლა. მოსალოდნელი ეროზიული მოვლენებისგან დაცვის მიზნით დაიგეგმება ნაპირდამცავი ნაგებობის მოწყობა, რომლის კონსტრუქციული გადაწყვეტა დაფუძნებული იქნება შესაბამის ჰიდროლოგიურ ანგარიშებზე.

საპროექტო ტერიტორიაზე შესრულებულია გეოლოგიური სამუშაოები, მდ. რიონზე ახალი სახიდე გადასასვლელის საინჟინრო-გეოლოგიური გამოკვლევის მიზნით მდინარის ორივე ნაპირზე გაბურღულია ორი ჭაბურღილი, სიღრმით 50 მ. საველე და ლაბორატორიული კვლევის შედეგების მიხედვით, ნიადაგის ფენის ქვეშ გამოიყო გრუნტების 9 საინჟინრო-გეოლოგიური ელემენტი (სგე). სკოპინგის ანგარიშის თანახმად ტერიტორიაზე გამოყოფილი გრუნტების დახასიათება, ასევე ჭაბურღილების განლაგების სქემატური გეგმა, ჭაბურღილების ლითოლოგიური სვეტები და გრუნტებზე ჩატარებული კვლევის მასალები წარმოდგენილი იქნება გზმ-ს ანგარიშში.

საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, კერძოდ 367 მეტრზე მდებარეობს კაცობურის აღკვეთილის საზღვარი, ხოლო კოლხეთის ეროვნული პარკის უახლოესი საზღვარი მდებარეობს 2900 მეტრში. კაცობურის აღკვეთილი და კოლხეთის ეროვნული პარკის ტერიტორია, აგრეთვე წარმოადგენს ზურმუხტის ქსელს „კოლხეთი“ (GE0000006).

სკოპინგის ანგარიშში ბიოლოგიურ ნაწილში აღწერილია ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით რეგიონში და საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოდგენილი ბიოლოგიური გარემო, აგრეთვე წარმოდგენილია გზმ-ს ეტაპისთვის ფლორასა და ფაუნაზე კვლევის მეთოდები.

სამშენებლო უბნიდან საცხოვრებელი ზონები დიდი მანძილითაა დაცილებული, შესაბამისად ზემოქმედების რისკები მინიმალურია. ემისიების და ხმაურის გავრცელების თვალსაზრისით მაღალი რისკები არსებობს დაცულ ტერიტორიასთან. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად გზმ-ს ეტაპზე ჩატარდება ხმაურის და ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების გავრცელების მოდელირება და მიღებული შედეგების მიხედვით განისაზღვრება საჭირო შემარბილებელი ღონისძიებები.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია საპროექტო ტერიტორიის გეოლოგიური, ჰიდროგეოლოგიური, საინჟინრო-გეოლოგიური და ჰიდროლოგიური დახასიათება. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, 2019 წლის 17 დეკემბერს აბაშის მუნიციპალიტეტში, სოფ. გაღმა კოდორის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ აბაშის მუნიციპალიტეტის გამგებლის წარმომადგენელი სოფ. კეთილარის სათემოში, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის, შპს „გამა კონსალტინგის“ წარმომადგენლები და ადგილობრივი მოსახლეობა. ვინაიდან არსებული ხიდი სოფლის მოშორებით არის განთავსებული და ახალი ხიდის მშენებლობაც მის სიახლოვეს იგეგმება, საჯარო განხილვაზე საზოგადოების მხრიდან გამოითქვა თხოვნა,

რომ ახალი სახიდე გადასასვლელი განთავსდეს სოფლის სიახლოვეს, აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენელმა საზოგადოებას განუმარტა, რომ დასმულ საკითხს განიხილავდნენ და აგრეთვე საავტომობილო გზების დეპარტამენტსაც ეცნობებოდა ზემოაღნიშნული საკითხი.

სკოპინგის ანგარიში განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და აბაშის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტროში დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით სამინისტროს ელ. ფოსტაზე დაფიქსირდა წერილობითი შენიშვნა „აბაშის მუნიციპალიტეტის სოფ. კეთილარის თემის მცხოვრებთა ერთობლივი თხოვნის“ სახით, რომლის თანახმად მოსახლეობა ხიდის აშენებას ითხოვს მათთვის ხელსაყრელ ადგილას (სოფლის სიახლოვეს). აღნიშნული წერილი გაეგზავნა საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს. საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი თხოვნის განხილვის შემდგომ წერილის პასუხად, საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა გააკეთა შემდეგი განმარტება: „საავტომობილო გზის მე-14 კილომეტრზე, მდ. რიონზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ადგილმდებარეობის ცვლილება გამოიწვევს არსებული გზის გაუქმებას, ხოლო ახალი საავტომობილო გზა და სახიდე გადასასვლელი მოითხოვს რამდენიმე ათეული მილიონი ლარის ღირებულების საგზაო სამუშაოების შესრულებას, რაც ავტოტრანსპორტის ინტენსივობიდან გამომდინარე, ამ ეტაპისთვის გამართლებული არ არის. აღნიშნულ გზაზე ავტოტრანსპორტის ინტენსივობის გაზრდის შემთხვევაში, შესაძლებელი იქნება განხილულ იქნას ახალი საავტომობილო გზის მშენებლობა“.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზმ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მომაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**

- პროექტის აღწერა;
- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, შერჩეული ტერიტორიის ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივის დეტალური აღწერა;
- ფუჭი ქანების სანაყაროების (საჭიროების მითითებით) და სამშენებლო ბანაკის (გენ-გეგმა) შესახებ ინფორმაცია Shape ფაილებთან ერთად (ფართობი);
- წყალმომარაგების პროექტის აღწერა, შესაბამისი ნახაზებით თუ როგორ მოხდება სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება (ინდივიდუალურად თუ წყალმომარაგების სისტემებიდან);
- სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი: სასენიზაციო ორმოს ტევადობა; სასედიმენტაციო გუბურების მოწყობა და ა.შ;
- საპროექტო ხიდის და სამშენებლო ბანაკის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობების და რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია, აგრეთვე შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- სამშენებლო ბანაკზე გათვალისწინებული საწვავის შესანახი რეზერვუარების ტიპი და ტევადობა;
- ინფორმაცია შესასრულებელი სამუშაოების ხანგრძლივობის შესახებ;
- საპროექტო სახიდე გადასასვლელის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები მათ შორის გეომეტრიული პარამეტრების, ხიდის საფარისა და განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
- საპროექტო მონაკვეთის ძირითადი ინფრასტრუქტურის დაშორება მოსახლეობასთან კონკრეტული მანძილების მითითებით;
- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- საპროექტო ხიდის მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;
- საპროექტო ხიდის მშენებლობის დროს გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო ფეკალური, სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ ინფორმაცია;

4.1 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა;
- სეისმური პირობები;
- ჰიდროგეოლოგიური პირობები;

- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები.
- **გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება:**
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების (მათი არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით.

4.2 ჰიდროლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- საკვლევ კვეთში წარმოდგენილი უნდა იყოს მდ. რიონის საანგარიშო ჰიდროლოგიური მახასიათებლები (შესაბამისი უზრუნველყოფის მდინარის ხარჯი, დატბორვის და წარეცხვის დონეები და ა.შ);
- ნაპირების მორფოდინამიკური და ჰიდროლოგიური გამოკვლევის შედეგად საჭიროა წარმოდგენილი იქნას სახიდე გადასასვლელის მიმდებარედ მდინარის ეროზიული პროცესებისგან დამცავი ნაპირსამაგრი ღონისძიებები.

4.3 ბიოლოგიური გარემო:

- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ იქნას სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ მცენარეებზე, ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ამასთან, წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ იქნას კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია მდ. რიონზე წყლისა და წყალზე დამოკიდებული სახეობების, მათ შორის იქთიოფაუნის (განსაკუთრებით ზუთხისებრების) შესახებ და განიხილოს მდინარის კალაპოტში ჩასატარებელი სამუშაოების (ბურჯების მშენებლობის) შედეგად გამოწვეული მათზე შესაძლო ზემოქმედების, შერბილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების საკითხი;
- გზმ-ის ანგარიშში აისახოს ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ ქარსაცავ ზოლზე პროექტით გამოწვეულ მოსალოდნელ ზემოქმედებაზე, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში, საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელებაზე;
- ზემოაღნიშნული კვლევების შედეგების საფუძველზე, შემუშავდეს შემარბილებელი ღონისძიებების თავი და მონიტორინგის გეგმა, სადაც აისახება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი.

4.4 კულტურული მემკვიდრეობა: არქეოლოგიური ობიექტების/მეგლების დაზიანება-განადგურების თავიდან აცილების მიზნით, მნიშვნელოვანია სამშენებლო და მიწის სამუშაოები წარიმართოს არქეოლოგიის ზედამხედველობით.

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- კუმულაციური ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე, მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკი, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების კონკრეტული გეგმა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის კონკრეტული გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საპროექტო ხიდის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით).

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- საპროექტო ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით;
  - აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS-1984-37N(38N) პროექციით), სადაც მოცემული იქნება საპროექტო ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტები, არსებული და საპროექტო ხიდის, სამშენებლო ბანაკი, სამშენებლო მოედანი, სანაყაროს ტერიტორია;
  - გზშ-ის ანგარიშში აგრეთვე წარმოდგენილი უნდა იქნას არსებული ხიდის მართვის საკითხები;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ნარჩენების სახეობა, კოდი და დასახელება „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის მიხედვით;
  - გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ნარჩენების დამუშავებისათვის გამოყენებული მეთოდები ნარჩენების მართვის კოდექსის I და II დანართის მიხედვით;
  - გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ნარჩენების რაოდენობა, სახეობა, სახიფათობის მახასიათებლები და მათი შემდგომი მართვის საკითხები ნარჩენების

მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-3) აბაშა-გადმა კოდორი-გულეისკირი-ჯაპანას ავტომარგისტრალის მე-14 კილომეტრზე მდ. რიონზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.